

شبکه سحر آمیز اینترنت

○ فرامرز مسعودی
کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع رسانی و
مدیر کتابخانه و مرکز اسناد شرکت ملی فولاد ایران

○ اینترنت به زبان ساده
○ ترجمه مهران تاجبخش
○ تهران: اردلان، ۱۳۷۸

اطلاعاتی را شامل می‌شود. کتابهای مربوط به این موضوعها مشحون از کلماتی است که در متن فارسی و یا روی جلد کتاب به صورت اصلی خود وارد شده‌اند. در کنار اینها کاربرد کلمات فرنگی یا رسم‌الخط فارسی و نیز ترجمه برخی دیگر از کلمات و اصطلاحات فنی ملغمه‌ای عجیب را به وجود آورده که کسی را یارای مقابله با آن نیست. معلوم نیست این سیل بنیان‌کن هجوم عبارتها، اصطلاحات و لغات فنی در این حوزه موضوعی که انتشارات در آن کم تیراژ و کم عنوان نیز نیست و اقبال عمومی به ویژه جوانان نسبت به آنها بسیار بیشتر از سایر حوزه‌های موضوعی است، نهایتاً چه سرنوشتی را برای زبان فارسی در این عرصه رقم خواهد زد.

کتاب اینترنت به زبان ساده را گرچه نباید در شمار کتابهای ضعیف در این رشته به حساب آورد، لیکن این کتاب نیز نتوانسته است خود را از مشکلات و ضعفهای حاکم بر مجموعه انتشارات این رشته برهاند. مشخصات کتاب اصلی در کتاب ترجمه شده نیامده است. رسم بر این است که در مورد کتابهای ترجمه شده،

روزافزون کتابهای مربوط به اینترنت و نیز پیش‌بینی عرضه کتابهای بیشتر در آینده، ضرورت یک چنین بررسی و تجزیه و تحلیلی را مسلم می‌سازد. با یک بررسی اجمالی درباره کتابهای مربوط به اینترنت در ایران، نتایجی را به ذهن متبادر می‌سازد.

۱- این کتابها عمدتاً ترجمه از کتابهای خارجی است.

۲- بیشتر ترجمه‌های انجام شده، ضعیف و از قواعد و

اصول علمی و تبحر مترجم کم بهره‌اند.

۳- ارتباطی میان این کتابها از لحاظ محتوی از یک سو و نیازهای مخاطبان و خوانندگان ایرانی از سوی دیگر وجود نداشته و یا نمی‌توان ارتباط مستحکمی را مشاهده کرد.

۴- عمده کتابهای منتشر شده تحت تاثیر جو بازار بوده

و کمتر با دیدی علمی و تحقیقی تدوین شده‌اند.

۵- نوعی آشفته‌گی و بی‌ضابطگی در کاربرد معادل‌های فارسی برای لغات فنی خارجی مشاهده می‌شود که البته تنها مختص به موضوع اینترنت نبوده و تقریباً تمام موضوعهای رشته کامپیوتر، علوم کامپیوتری و تکنولوژی

رویکرد عمومی به پدیده‌ای به نام اینترنت و استفاده‌های روزافزون از آن در اموری همچون تجارت، تحقیقات، سرگرمی و... انتشار کتابهایی را در زمینه شبکه اینترنت افزایش داده است. هم‌اکنون مشخصات نزدیک به ۸۰۰۰ عنوان کتاب در زمینه اینترنت در بانک اطلاعاتی «آمازون» نگهداری می‌شود که عمدتاً به مربوط سالهای اخیر است. بیشتر این کتابها جنبه آموزشی و کاربردی داشته و سعی می‌کنند قابلیتها و نحوه استفاده از این پدیده سحرآمیز را به کاربران آموزش دهند. در ایران نیز گرچه انتشارات در موضوع شبکه اینترنت در قیاس با حجم آن در مقیاس جهانی بسیار اندک است، لیکن نشان از افزایش روزافزون آن دارد. درسه سال ۱۳۷۶، ۱۳۷۷ و ۱۳۷۸ جمعاً حدود ۱۲ عنوان کتاب در ایران در زمینه اینترنت منتشر شده است.^۱

کیفیت و کمیت انتشارات درباره شبکه اینترنت در ایران قابل بحث و بررسی است. گرچه تعداد عناوین منتشر شده در ایران هنوز در حدی نیست که بتوان با آن به عنوان یک پدیده موضوعی در بازار نشر ایران برخورد کرد، لیکن رشد

مشخصات کتاب اصلی درج شود. محل درج آن هم معمولاً پشت صفحه عنوان است. ذکر مشخصات کتاب اصلی بر اعتبار کتاب می‌افزاید. در حال این کتاب ترجمه‌ای است از کتاب easy internet که توسط جوکری ناک تألیف شده و ویرایش سوم آن در سال ۱۹۹۸ منتشر شده است. کتاب جزو مجموعه ببینید، انجام دهید^۱ است و از همین نویسنده کتاب ویندوز به زبان ساده^۲ منتشر شده است.

کتاب به صورت تمام رنگی است که شکل و شمایل ظاهری آن در کتاب ترجمه شده به همان صورت حفظ شده است و این را باید از نقاط قوت نسخه ترجمه شده به شمار آورد زیرا تصاویر رنگی فراوان کتاب که با پیکانها و تصاویری از موس کامپیوتر همراه گشته است، یکی از ویژگیهای بارز این کتاب بوده و آن را از سایر کتابهای این رشته متمایز می‌سازد. تصاویر رنگی و واضح کتاب به خوبی از عهده نقش کمک‌رسانی به خواننده در فهم و درک مطالب برآمده است، بنابراین مجموعه تصاویر رنگی مکمل مطالب کتاب هستند. تمام رنگی بودن کتاب ضمن کمک به فهم مطالب به جذابیت آن نیز افزوده است به ویژه طرح زیبایی روی جلد را باید از عناصر جذابیت کتاب به حساب آورد.

فرض نویسنده کتاب بر این بوده که خواننده این کتاب از حداقل دانش کامپیوتر برخوردار است و گرچه چنین تصریحی در کتاب نشده اما دست کم داشتن اطلاعاتی درباره نرم‌افزار سیستم عامل ویندوز و آشنایی باطرز استفاده از این سیستم عامل به عنوان پیش نیازی برای استفاده از کتاب را می‌توان با دقت و مرور در مطالب کتاب استنباط کرد.

فرض دیگر نویسنده کتاب، گرچه آن نیز تصریح نشده است، این است که خواننده کتاب دسترسی مستقیم به اینترنت را دارد. بنابراین کتاب به صورت مجموعه‌ای از عملیات و مراحل گوناگون تنظیم شده و آن را باید یک راهنمای عملی برای کار با اینترنت به حساب آورد. بر همین اساس غیر از چند مورد جزئی که جنبه عمومی دارد، عمده مطالب کتاب بر این فرض استوار بوده و استفاده از آن‌ها منوط به داشتن ارتباط مستقیم باشبکه اینترنت است. شیوه تنظیم مطالب و نگرش نویسنده در ارائه مطالب، کتاب را به صورت یک کتاب کارگامی درآورده است. لذا خواندن آن به کسانی که امکان آزمایش و تجربه عملی مطالب آن را ندارند توصیه نمی‌شود.

در مورد ضرورت داشتن ارتباط با شبکۀ اینترنت به منظور استفاده بهینه از مطالب کتاب، باید اضافه کرد حتی صرف داشتن یک ارتباط عادی برای تجربه کامل مطالب کتاب کافی نیست بلکه میتوان چنین برداشت کرد که استفاده کامل از این کتاب در صورتی امکان‌پذیر است که خواننده از داشتن یک ارتباط قوی باشبکه اینترنت برخوردار باشد. برای توضیح بیشتر در این مورد می‌توان به مطالبی از کتاب اشاره کرد که درباره نحوه دسترسی و دریافت فایل‌های مبتنی بر «پروتکل انتقال فایلها»^۳ بحث می‌شود. اطلاعات قابل شده بر مبنای این پروتکل معمولاً فایل‌هایی حجیم و سنگین هستند که انتقال آنها با مودمهای معمولی و یا اساساً از طریق خط تلفن^۴ خیلی ساده و آسان نیست. در

انتقال و دریافت این فایلها که کمترین آنها به طور متوسط ۳ مگابایت حجم دارند، به کرات با قطع شدن ارتباط مواجه می‌شوید و یا سرعت انتقال آنها به حدی پائین است که زمانی نسبتاً زیاد طول می‌کشد تا بتوانید هریک از آنها را دریافت کنید. در بسیاری از موارد دیده شده که استفاده کننده عثای دریافت اینگونه فایلها را به لقای آن بخشیده و از ادامه کار خسته کننده منصرف می‌شود. ظاهراً خود نویسنده نیز به این نکته اذعان داشته، آنجا که می‌گوید: «متداولترین روش برای ارتباط با اینترنت استفاده از مودم و انجام شماره‌گیری از طریق خط تلفن می‌باشد... البته برای استفاده از سرعت‌های بالاتر می‌تواند [یخوانید باید] از خطوط مخصوص اینترنت یا شبکه‌های مخصوص و یا آنتن‌های ماهواره استفاده نمایید» (ص ۱۰)

نویسنده تلاش کرده است در این کتاب آنچه را که دانستش برای یک کاربر عادی در کار با شبکۀ اینترنت لازم است توضیح دهد. از گرفتن اشتراک برای دسترسی به شبکۀ اینترنت تا ایجاد یک صفحه وب اختصاصی در این شبکۀ. بنابراین باید این کتاب را در «سطح عمومی» با توجه به همان پیش‌نیازهایی که ذکر آنها رفت طبقه‌بندی کرد. طبیعی است که در چنین کتابی بحث درباره موضوعاتی همچون «پروتکل کنترل انتقال/ برنامه رابط»^۵ ضرورتی نداشته، نویسنده تکلیف را با خود و خواننده روشن کرده است. آشنایی با موسسات ارائه دهنده خدمات اینترنت، تنظیم نرم‌افزارهای کار باشبکۀ اینترنت، چگونگی بازکردن یک وب سایت، نحوه ذخیره کردن اطلاعات کسب شده از شبکۀ اینترنت در حافظه‌های کامپیوتر خود، نوع برخورد با فرمهای ثبت نام در بعضی از وبسایتهای چگونگی جستجوی موضوعها در شبکۀ عظیم اینترنت، ارسال و دریافت نامه از طریق پست الکترونیکی و نحوه انجام گفتگوهای مستقیم، حداقل‌هایی هستند که یک کاربر معمولی باید در کار با شبکۀ اینترنت بداند و نویسنده در این کتاب درباره این حداقلها توضیح داده است.

کتاب شامل فهرست مندرجات، یک مقدمه کوتاه، یک راهنمای مختصر استفاده از کتاب و متن مصور در ۱۹۵ صفحه است. در فهرست مندرجات ذکری از فرهنگ لغات اینترنت در بخش پایانی کتاب شده است ولی چنین فرهنگی در کتاب وجود ندارد.

در راهنمای کتاب با عنوان چگونه از این کتاب استفاده گردد در صفحه ۶، مفاهیم اولیه کار با کامپیوتر همچون Click, Double Click, Right Click و... به صورت مختصر و در حد نیاز توضیح داده شده است. در مقدمه یک صفحه‌ای کتاب نیز قابلیت‌های شبکۀ اینترنت به صورتی کامل بیان شده است.

کتاب در ۸ فصل تنظیم شده و هر فصل شامل چند عمل و هر عمل از چند مرحله تشکیل شده است. مراحل مختلف شماره‌گذاری شده‌اند و به این ترتیب اولویت هر مرحله برای خواننده نشان داده شده است. غیر از مراحل شماره‌گذاری شده که بدنه اصلی کتاب را تشکیل می‌دهد، توضیحات ضروری در حد یک پاراگراف و هر جا لازم دیده شده، ارائه شده است. در فصل بندی کتاب نیز کوشش نویسنده مصروف آن شده که تقدم و تاخر مطالب حفظ شود و مطالب پایه‌ای و مقدماتی پیش از سایر مطالب قرار گیرند.

در فصل اول که با ۵ عمل توضیح داده شده است، انواع ارتباط با شبکۀ اینترنت شامل ارتباط از طریق خط تلفن و ارتباط توسط آنتن ماهواره در حد ذکر انواع توضیح داده شده است.

فصل اول درباره برقراری ارتباط با اینترنت است. از آنجا که نحوه برقراری ارتباط با اینترنت و انواع این ارتباطها در سطوح گوناگونی انجام می‌گیرد، بنابراین ضروری است در اولین مرحله درباره این موضوع و شیوه دسترسی به اینترنت تصمیم‌گیری شود. تصمیم‌گیری درباره سطوح بالاتر ارتباط که شامل استفاده از آنتن ماهواره، خطوط مخصوص و یا شبکه‌های مخصوص اینترنت است، چندان موضوعی برای کاربر عادی که مخاطب اصلی این کتاب است، ندارد و به همین دلیل است که کتاب با اشاره‌ای از آن گذشته است. آنچه که برای کاربر معمولی اهمیت دارد همان ارتباط با شبکۀ اینترنت از طریق استفاده از خدمات موسسات واگذاری اشتراک اینترنت^۶ است که نویسنده به تعدادی از آنها مثل ای.آ.ال^۷، کامپوسرو^۸، ام.اس.ان^۹ و پرودیگی^{۱۰} اشاره کرده است که البته به کار استفاده کننده ایرانی نمی‌آید و کاربر ایرانی باید در این مورد به موسسات واگذاری اشتراک اینترنت که در ایران فعال هستند رجوع کند.

بخش‌های بعدی این فصل اختصاص دارد به نحوه تنظیم پارامترهای مربوط به اشتراک و خط تلفن اتصال به کامپیوترها در موسسه واگذاری اشتراک شبکۀ اینترنت. باتوجه به اینکه از انواع شیوه‌های ارتباط با شبکۀ اینترنت عمده‌تاً ارتباط از طریق خط تلفن برای کاربر عادی موضوعیت داشته و از انواع موسسه‌های واگذاری اشتراک، باید موسسه‌های ایرانی را انتخاب کرد، کاربر ایرانی چندان سرو کاری با این فصل نخواهد داشت. در مورد نحوه تنظیم پارامترهای مربوط به اشتراک نیز معمولاً موسسه واگذاری اشتراک، دستورالعمل‌های لازم را به مشترک داده و یا خود نسبت به تنظیم آنها در کامپیوتر مشترک اقدام می‌کنند.

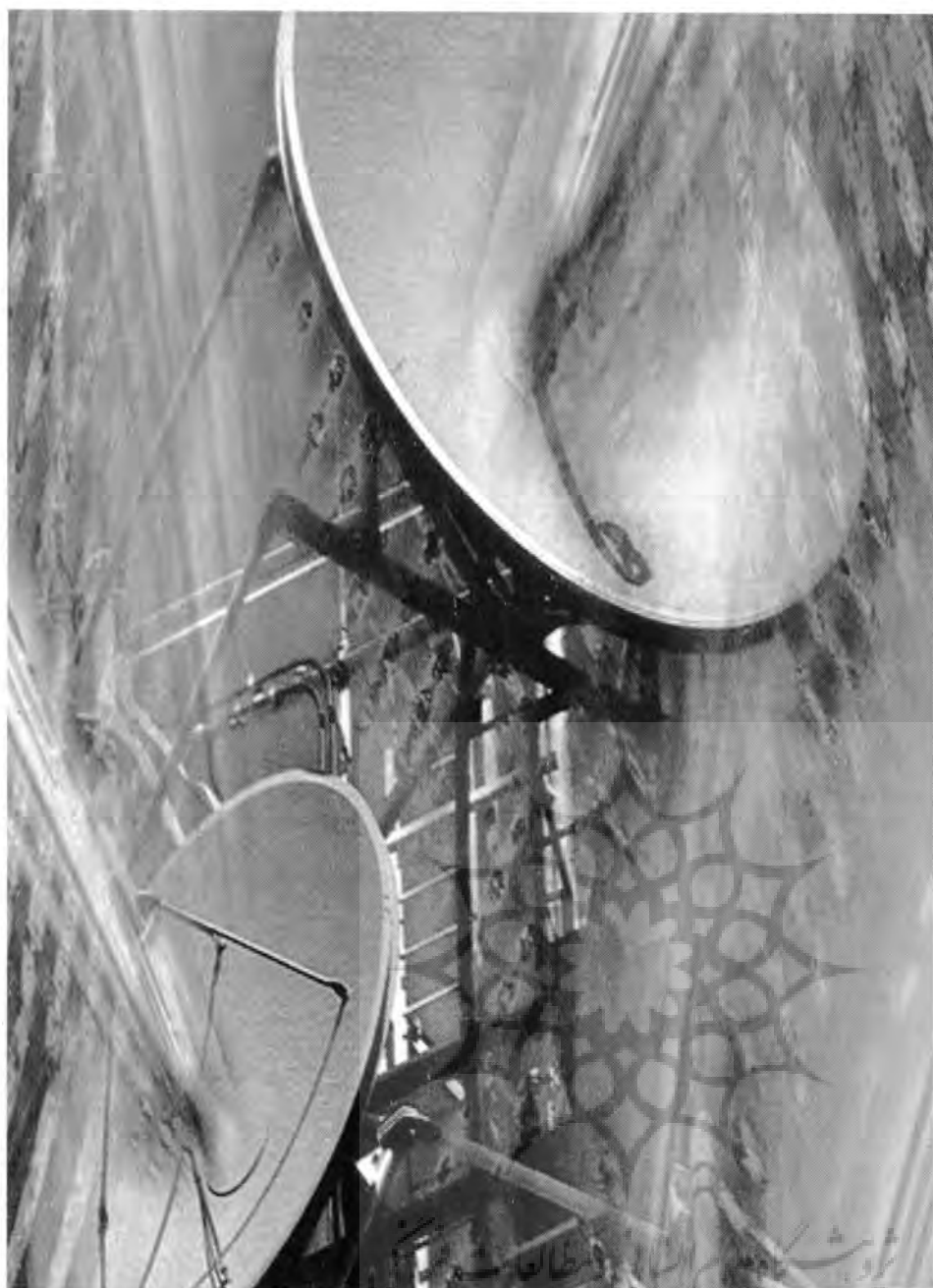
فصل دوم کتاب که فصل اصلی آن محسوب می‌شود شامل ۲۶ بخش است و عمده مطالب درباره نحوه استفاده از سایت‌های موجود در شبکۀ اینترنت در آن گنجانده شده است. معرفی دو مرورگر رایج اینترنت اکسپلورر^{۱۱} و نت اسکپ^{۱۲} کاموتیکاتور^{۱۳}، شیوه وارد کردن نشانی یک سایت و

بازکردن آن، بازگشت به صفحه‌های قبلی و بعدی، استفاده از فهرست سوابق برای رجوع مستقیم به سایتی که قبلاً به آن مراجعه شده است، شیوه ثبت صفحه‌های وب برای رجوع مجدد به آنها، پارامترهای حفاظتی و پیداکردن اطلاعات مورد نیاز با استفاده از ابزارهای جستجو از مطالب خواندنی این فصل است.

همانطور که پیش از این گفته شد، هدف نویسنده در این کتاب، آموختن شیوه استفاده از شبکه اینترنت به وجهی آسان به کاربر عادی بوده است، لیکن این هدف با برخی اشکالات جدی دچار خدشه شده است. گرچه ارزش مطالب ارائه شده در کتاب به جای خود محفوظ است اما شیوه تنظیم مطالب در این فصل چندان در خدمت هدف نویسنده قرار نگرفته است. بروز پاره‌ای اشکالات و سهوها در کنار شیوه نامناسب تنظیم بخش‌ها بازم از کارایی مورد انتظار کتاب کاسته است.

در مورد شیوه تنظیم مطالب در فصل دوم که فصل مهم کتاب به حساب می‌آید، نوعی پراکندگی و عدم انسجام و نظم منطقی مشاهده می‌شود. به عنوان مثال در این زمینه می‌توان به پراکندگی و عدم توالی منطقی مطالب درباره مرورگرها اشاره کرد. مرورگرها از اجزای اصلی کار با شبکه اینترنت بوده و در واقع میانجی کاربر و این شبکه به حساب می‌آیند و از این زاویه توجه نویسنده به این جزء و قرار دادن آن در فصل آغازین کتاب امری است کاملاً به جا و منطقی. اما مطالب مربوط به مرورگرها در سرتاسر فصل پراکنده است و مشخص نیست چرا نویسنده این مطالب مرتبط با یکدیگر را به طور یکجا ارائه نکرده و مقصود او از این پراکندگی چیست؟

نویسنده در اولین عمل این فصل می‌گوید: «قبل از اینکه بخواهید صفحات وب را باز نموده و از آنها استفاده نمایید می‌بایست مطمئن شوید که آخرین ویرایش نرم‌افزار [مرورگر] را در اختیار دارید» (ص ۱۶۰) اولاً «بایدی» در این مورد در کار نیست، همه ویرایش‌های این مرورگرها کارایی اصلی خود را دارا می‌باشند و طبیعتاً هر ویرایش نسبت به ویرایش قبلی خود کاملتر است. حداکثر این که نویسنده می‌توانست توصیه کند که کاربر برای کار با شبکه اینترنت بر مبنای مطالب این کتاب، بهتر است آخرین ویرایش مرورگر را در اختیار داشته باشد. نویسنده سپس اضافه کرده است: «با استفاده از نرم‌افزار [مرورگر] موجود خود می‌توانید آخرین ویرایش نرم‌افزار را از طریق اینترنت کپی نمایید» (ص ۲۲). پس از آن نیز طی مراحل نحوه دریافت آخرین ویرایش مرورگر از طریق اینترنت را توضیح داده و از جمله در اولین مرحله آورده است: «در قسمت آدرس مرورگر صفحه وب عبارت WWW.netscape.com را تایپ نموده و سپس کلید ماوس را فشار دهید.» (ص ۲۲) بگذریم از این نکته که احتمالاً به جای نت اسکپ منظور WWW.microsoft.com بوده. زیرا تصاویر نیز مربوط به میکروسافت کام است و بحث بر سر دریافت آخرین ویرایش اینترنت اکسپلورر است که متعلق به شرکت میکروسافت می‌باشد و نه نت اسکپ. معلوم نیست این اشتباه در چاپ کتاب ترجمه رخ داده و یا اینکه در کتاب اصلی نیز به همین شکل است. دستور تایپ نشانی WWW.netscape.com [یا همانطور که گفته شد،

تنظیم پارامترهای مرورگر عمل شماره ۱۷-۲۰
چنانچه ملاحظه می‌شود مطالب مربوط به مرورگرها در بخش‌های پراکنده‌ای مانند اعمال شماره ۱-۴، ۹-۱۱ و ۱۷-۲۰ توضیح داده شده است و لایه لای مطالب مربوط به این موضوع، مطالب دیگری گنجانده شده است.
از اشکالات دیگر این بخش باید به ادغام مطالب مربوط به دو مرورگر اینترنت اکسپلورر و نت اسکپ کامیونیکیتور و آوردن آنها طی مراحل متوالی اشاره کرد. این دو مرورگر کاملاً از یکدیگر مستقل بوده و هریک به تنهایی می‌توانند ارتباط کاربر را با شبکه اینترنت فراهم کنند. معمولاً کاربران نیز از یکی از این دو مرورگرها استفاده می‌کنند و البته مرورگر اینترنت اکسپلورر متعلق به شرکت میکروسافت رواج بیشتری دارد. در این که نویسنده به هردوی این مرورگرها پرداخته بحثی نیست و باید آن را اقدامی پسندیده نیز قلمداد کرد، اما نکته قابل توجه در ادغام اعمال مربوط به آنهاست. هر کجا که بحث مرورگرها مطرح شده، نویسنده مطالب مربوط به مرورگر نت اسکپ

شکل صحیح آن یعنی WWW.microsoft.com مربوط به بازکردن یک سایت در شبکه اینترنت است که در عمل شماره ۳ به آن پرداخته شده است. این بدان معنی است که از کاربر خواسته شده است کاری را انجام دهد که مطلب مربوط به آن را هنوز نخوانده است. این یکی از موارد عدم رعایت تقدم و تاخر در تنظیم مطالب این فصل است.

مطالب مربوط به مرورگرها در فصل دوم به شرح زیر ظاهر شده است:

دریافت آخرین ویرایش	عمل شماره ۱
مرور صفحه‌های قبلی و بعدی	عمل شماره ۲
بازکردن یک سایت با درج نشانی آن	عمل شماره ۳
بازگشت به یک سایت	عمل شماره ۴
ثبت صفحه‌ها برای رجوع مجدد به آنها	عمل شماره ۹
سازماندهی بایگانی از صفحه‌های ثبت شده	عمل شماره ۱۰
روزآمد کردن بایگانی	عمل شماره ۱۱

Miningco.

د - کاوشگران خاص گروههای خبری:

Deja.com

ه کاوشگران ارانه دهنده خدمات ویژه و مرجع :

Encarta

Euroseek

Yack

Corbis

Map Quest

Roget's Thesaurus

Dictionary.com

در کتاب مورد بحث ما از میان کاوشگران موجود دو کاوشگر

«یاهو» و «لیکوس» به طور خلاصه معرفی شده است.

فصل سوم به ارسال و دریافت پیامهای پستی الکترونیکی اختصاص دارد. در این فصل امکانات استفاده از برنامه‌های پست الکترونیکی در قالب ۱۵ بخش فرعی و باتاکید بر برنامه‌های موجود در اینترنت اکسپلورر ونت اسکپ نویگیتور به نامهای لوت لوکاسپرس^۵ ونتاسکیپ منسجر^۶ (Netscape Messenger) توضیح داده شده است.

این فصل نسبتاً کامل بوده و تمامی آموزشهای مورد نیاز کاربر را در بر می‌گیرد. راهنمایی این فصل با نحوه تنظیم برنامه‌های مخصوص پست الکترونیکی آغاز شده و با توضیحاتی درباره نحوه درج نشانی گیرنده، موضوع و متن نامه، نحوه ارسال نامه‌ها، چگونگی درج تصاویر در متن نامه و قالب بندی متن، پیوست کردن مطالب آماده شده به صورت فایل به نامه و نحوه استفاده از دفترچه‌های نشانی موجود در برنامه، ادامه می‌یابد. همچنین در بخش‌های بعدی این فصل، مطالبی مانند خواندن پیامهای دریافتی، نحوه بازکردن و خواندن فایل‌های پیوست شده و ذخیره سازی آنها، رمزی کردن نامه‌های محرمانه و بازکردن رمز نامه‌های دریافتی و بایگانی نامه‌های مختلف توضیح داده شده است.

فصل چهارم به خواندن و ارسال پیامها در گروههای خبری اختصاص دارد. این برنامه‌ها در واقع تابلوهای خبری الکترونیکی هستند که استفاده کنندگان از آن پیامهای خود را برای مشاهده عموم در آن می‌فرستند. هم اکنون بیش از ۲۰۰۰۰ گروه خبری عمومی در شبکه اینترنت با موضوعهای بسیار متنوع به تبادل اخبار و اطلاعات در حوزه‌های تخصصی مختلف می‌پردازند.

تنظیم برنامه‌های مخصوص گروههای خبری، دسترسی به گروههای خبری از طریق سرویس دهندگان، عضویت در گروههای خبری، نحوه خواندن پیامها و دادن پاسخ به آنها، ارسال خبر و کار با فایل‌های پیوست از مطالب این فصل هستند.

فصل پنجم در ۹ بخش به نحوه دریافت فایل از سایتهای اف. تی. پی^۸ اختصاص دارد. در شبکه اینترنت هزاران کامپیوتر مختلف برای ارائه سرویس‌های مربوط به اف. تی. پی وجود دارند. از طریق این کامپیوترها در شبکه اینترنت می‌توان فایل‌های مفیدی را دریافت کرد. برخی از سایتهای اف. تی. پی رایگان و استفاده از برخی دیگر

توضیح داده شده است. در شبکه اینترنت کاوشگران زیادی وجود دارد که توسط آنها می‌توان اطلاعات مورد نظر را در این شبکه عظیم جستجو کرد. بعضی از این کاوشگران عمومی هستند و برخی نیز به صورت تخصصی کار می‌کنند. عمده این کاوشگران عبارتند از:

الف - کاوشگران عمومی مانند:

Alfavista
Go to
Infoseek
Lycos
MSN Wrb Search
Excite
Northern Light

ب - کاوشگران راهنما که می‌توان توسط آنها نام

افراد، نشانی‌های پست الکترونیکی، شماره‌های تلفن و نشانی پستی اشخاص و شرکتها را جستجو کرد:

Bigfoot
Infospace
MSN white pages
World pages

ج - کاوشگرانی که بر مبنای نمایه‌های طبقه‌بندی

شده عمل می‌کنند:

Looksmart
Net Guide
Yahoo

را با شماره‌های مسلسل در پی مراحل مربوط به مرورگر اینترنت اکسپلورر آورده است. (برای نمونه به صفحه‌های ۳۴ و ۳۵: «علامت گذاری صفحات مورد نظر برای بازگشت سریع به آنها» رجوع شود).

این آشفته‌گی در تقسیم‌بندی مطالب سایر بخش‌ها نیز به چشم می‌خورد، از جمله در عمل شماره ۲۰ یعنی محدود کردن اطلاعات در اینترنت، مراحل ۱ تا ۴ مربوط به نحوه محدود کردن اطلاعات با استفاده از امکان تعبیه شده در مرورگر اینترنت اکسپلورر آورده شده است.

در صفحه مقابل این صفحه آمده است: «در صورتیکه نرم افزار Browser مورد استفاده‌تان فاقد برنامه‌ای برای سانسور نمودن اطلاعات می‌باشد می‌توانید از برنامه‌هایی که مخصوص همین کار در اینترنت قرار داده شده است استفاده نمایید» (ص ۵۳). پس از آن نشانی ۳ سایت را که میتوان چنین برنامه‌هایی را از طریق آنها دریافت کرد، ارائه شده است و به عنوان مثال و نمونه نحوه دریافت برنامه سانسور اطلاعات از یکی از این سایتها در ۴ مرحله و در ادامه ۴ مرحله قبلی مربوط به مرورگر اینترنت اکسپلورر با شماره‌های ۵ تا ۸ توضیح داده شده است. در حالیکه به تصریح نویسنده، این قسمت کاملاً مستقل از برنامه اینترنت اکسپلورر بوده و مستقیماً از طریق شبکه اینترنت دریافت می‌شوند بنابراین نباید مراحل مربوط به آن در ادامه مراحل مربوط به اینترنت اکسپلورر قرار داده می‌شد.

در بخش مربوط به ابزارهای جستجو، نحوه استفاده از گزینه «جستجو» تعبیه شده در مرورگر اینترنت اکسپلورر

مستلزم داشتن کلمه عبور می‌باشد.

نحوه بازکردن فایل فشرده شده (زیپ شده) و نصب برنامه‌های کپی شده از بخش‌های دیگر این فصل است. در سرتاسر این فصل سایتهایی برای برنامه‌ها و نرم‌افزارهای مورد نیاز معرفی شده‌اند.

فصلهای ۶ و ۷ به ارتباط با اشخاص از طریق شبکه اینترنت اختصاص دارد. این ارتباطها در سطوح مختلفی امکان‌پذیر است. ارتباط با سایر اشخاص در شبکه اینترنت در تمام ساعت‌های شبانه روز و در طول تمام هفته امکان‌پذیر است. سطوح مختلف ارتباط با اشخاص علاوه بر سیستم پست الکترونیکی که صورت غیرمستقیم ارتباط است، شامل ارتباطهای رودررو در دو سطح ارتباط نوشتاری و ارتباط صوتی است. در ارتباط از نوع نوشتاری که به آن اصطلاحاً «چت» گفته می‌شود، یک یا چند نفر به صورت همزمان و مستقیم می‌توانند با یکدیگر ارتباط برقرار کرده و به تبادل پیام بپردازند. کتاب مورد بحث به طور نمونه سایتهای «یاهو»، «هات وایرد»، «ورلدویلیج» و «چت پلنت» را معرفی کرده است. همچنین در این فصل امکان موجود در مرورگر اینترنت اکسپلورر به نام «میکروسافت چت» به منظور برقراری ارتباط و تبادل پیام معرفی شده است از برنامه‌های دیگر معرفی شده در این فصل به منظور برقراری ارتباط، برنامه مربوط به سایت ای.ا.ال می‌باشد.

در مورد ارتباط از نوع صوتی و تلفنی، در این فصل برنامه‌های «نت متینگ» از مرورگر اینترنت اکسپلورر و «کنفرانس» از مرورگر نت اسکپ معرفی شده است. یکی از امکانات جالب توجه در شبکه اینترنت ایجاد صفحات وب اختصاصی است. افراد عادی همانند شرکت‌های بزرگ می‌توانند صفحات مربوط به خود را در شبکه اینترنت قرار دهند. تاچندی پیش این امکان تنها توسط افراد متخصص میسر بود و کسی که تمایل به ایجاد صفحه در شبکه اینترنت را داشت باید صفحه مورد نظر خود را به متخصصان این موضوع سفارش می‌داد. اما هم اینک با برنامه‌های ساده‌ای که تدوین و عرضه شده است ایجاد صفحات اختصاصی ساده برای افراد عادی نیز مقدور است. در این فصل طی ۱۵ بخش نحوه ایجاد صفحات وب توضیح داده شده است. تهیه متن، درج تصاویر و ایجاد عبارتهای ارجاعی از مواردی هستند که در ایجاد صفحات وب حائز اهمیت بوده و در این فصل درباره آنها با تاکید بر برنامه‌های «فرونت پیج» از مرورگر اینترنت اکسپلورر و کامپوزر از مرورگر نت اسکپ توضیح داده شده است. استفاده از تصاویر رنگی واقعی و چاپ خوب کتاب از مزیت‌های این کتاب است. اما به دلیل ایجازی که در تدوین کتاب به کار رفته است، استفاده از آن بدون حضور مربی و راهنما مشکل است.

ترجمه کتاب از روانی لازم در بعضی قسمتها برخوردار نبوده و نیازمند ویرایش دقیق‌تری بوده است. در این مورد دو پاراگراف به طور نمونه در نظر گرفته شده است تا تدوین کنندگان کتاب خود در این باره قضاوت کنند. در ص ۲۹ کتاب آمده است: «برای پرکردن اینگونه فرمها کافی است تا در نظر داشته باشید که آنها فقط پنجره‌ای محتوی فیلدهای اطلاعاتی و کلیدهای فرمان و

لیست‌های مختلف هستند.» این عبارت هم به لحاظ ترجمه و هم به لحاظ نگارش فارسی دچار ضعف است و ترجمه نارسا موجب ابهام در منظور مترجم شده است.

همچنین در ص ۳۰ می‌خوانیم: «YAHOO! یکی از مداول‌ترین ابزارهای جستجو در اینترنت بشمار می‌رود. در این صفحه کلمه و کلماتی را که می‌خواهید به دنبال آنها جستجو نمایید را وارد می‌کنند و سپس YAHOO! لیست انواع صفحاتی را که ممکن است با عبارات مورد نظر شما مطابقت داشته باشند را بر روی صفحه نمایش نشان خواهد داد.» صرفنظر از افراط در به کار بردن حرف ربط (را)، به دنبال چیزی جستجو نمودن عبارتی است نارسا و ثقیل و به جای آن «به دنبال چیزی گشتن» و یا «چیزی را جستجو کردن» مناسب‌تر است. کاربرد ناصحیح «نمودن» به جای «کردن» در سراسر متن کتاب از زیبایی نگارشی آن کاسته است. می‌توان عبارت مورد نظر مترجم را به شکلی مانند این عبارت بیان کرد: YAHOO! یکی از متداولترین ابزارهای جستجو در شبکه اینترنت به شمار می‌رود. با درج موضوع مورد نظر خود در محل مخصوص جستجو و فشار دادن دکمه search، فهرستی از صفحات یافت شده مرتبط با موضوع مورد جستجو، بر روی صفحه نمایش ظاهر خواهد شد.»

بعضی معادلهای به کار رفته در کتاب و نیز قواعد نقطه گذاری از جمله موارد دیگر قابل بحث در تدوین کتاب هستند. به کار بردن معادل «نمایه» برای «Icon» اگر چه کلمه‌ای زیباست لیکن در متون تخصصی فارسی، کلمه نمایه عمدتاً معادل «Index» گرفته شده است و عبارت «نمایه‌سازی» در برابر «Indexing» نیز بر همین قیاس به کار گرفته می‌شود. شاید به کار بردن کلمه «نماد» و یا «نمادتصویری» به جای «Icon» مناسبتر باشد. گذاشتن «حساب کار» به جای «Account» و «عبارت ربط دهنده» به جای «Link» نیز از موارد دیگر است. به جای «Account»، باتوجه به معنی آن در محدوده موضوعی شبکه اینترنت می‌توان از همان کلمه رایج «اشتراک» و «کد اشتراک» استفاده کرد. به جای «Link» استفاده از کلمه «ارجاع» احتمالاً مناسبتر است. گرچه کلمه ارجاع معادل «Link» نیست اما در محدوده موضوعی اینترنت می‌توان از این معادل استفاده کرد زیرا Linkها در صفحه‌های اینترنت نقاطی هستند که با فشار دادن روی آنها صفحه، مکان و یا مطلب دیگری ظاهر می‌شود.

از نکات مورد بحث دیگر درباره کتاب، تنظیم آن است. صفحه عنوان کتاب و شناسنامه آن برخلاف استاندارد معمول در چاپ و انتشار کتاب در ایران است. فهرستی از مطالب کتاب در صفحه اول به چشم می‌خورد که نه منطبق با فصلهای کتاب و نه منطبق با بخش‌های فرعی هر فصل است بلکه مخلوطی از فصلها و بعضی بخشهای فرعی است. صفحه عنوان کتاب با فهرست مندرجات ترکیب شده است و به جای نام نویسنده، مترجم و ناشر، فهرست فصلها در صفحه عنوان ظاهر شده است. در صفحه‌های سوم، چهارم و پنجم مجدداً فهرست فصلها همراه با زیرفصلها آمده است. صفحه ششم (از لحاظ شماره‌گذاری صفحه پنجم) حاوی برگه فهرست‌نویسی

پیش از انتشار کتابخانه ملی، شناسنامه کتاب و مشخصات حق مولف است. در فهرست صفحه اول نشانه‌ای از «فرهنگ لغات اینترنت» وجود ندارد، در فهرست صفحه دوم نشانی «فرهنگ لغات اینترنت» در صفحه‌های ۱۹۶-۲۰۱ کتاب داده شده، در سومین فهرست مندرجات نشانه‌ای از فرهنگ یادشده وجود ندارد و نهایتاً اینکه در کتابی که مورد بررسی قرار گرفته بود اساساً چنین فرهنگی وجود نداشت! نام نویسنده یا پدیدآورنده اصلی کتاب در هیچ کجا ذکر نشده است. همچنین مشخصات کتاب اصلی شامل تاریخ انتشار و ناشر آن ذکر نشده است.

گرچه حضور نام شرکت داده‌پردازی ایران در پشت جلد این کتاب نوری از امید را در دل روشن می‌کند اما بررسی عمیق‌تر و دقیق‌تر کتاب حکایتگر آن است که علیرغم وجود جنبه‌های مثبت بسیاری در این کتاب، دست یافتن به کتابی جامع و منقح در مورد شبکه اینترنت به زبان فارسی، همچنان به صورت یک آرزو باقی می‌ماند حتی اگر موسسه معتبری مانند داده‌پردازی ایران دست به انتشار کتابی در این زمینه زده باشد.

پانوشتها:

۱. WWW.Amazon.com books.

۲- بانک اطلاعات خانه کتاب ایران .

۳. Joe Kraynak.

۴. See it done Do it yourself.

۵- easy windows.

۶. FTP: File Transfer protocol.

۷. Dial-up.

Transport Control protocol Interface program. ۸. TCP/IP:

۹. ISP: Internet Service Provider.

۱۰. AOL: American onLine.

۱۱. Compuserve.

۱۲. MSN: Microsoft Network.

۱۳. Prodigy.

۱۴. Internet Explorer.

۱۵. Netscape communicator.

۱۶. Outlook Express.

۱۷. Netscape Messenger.

۱۸. FTP:File Transfer Protocol.

۱۹. Chat.

۲۰. Yahoo.

۲۱. Hotwired.

۲۲. Worldvillage.

۲۳. Chatplanet.

۲۴. Microsoft Chat.

۲۵. Net Meeting.

۲۶. Conference.

۲۷. Front Page.